

СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА, УКРАЇНА

Вступ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (далі ЧНУ) - один із найстаріших та найбільших класичних університетів в Україні, розташований у величній будівлі мальовничих Чернівців – комплексі, спорудженому в 1864 – 1882 рр. як резиденція буковинських митрополитів за проектом відомого чеського архітектора Йосифа Главки. ЧНУ, у якому навчаються майже 16 000 студентів – один із найбільших, найбагатших на традиції університет в Україні, із надзвичайно широким спектром навчальних програм та визнаними різноманітними фаховими пріоритетами. В структурі ЧНУ діє відділ міжнародних зв'язків, головною метою діяльності якого є впровадження стратегії міжнародної діяльності, розширення й поглиблення міжнародних зв'язків, сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері освіти та науки.

Стратегія інтернаціоналізації ЧНУ відповідає нормативно-правовій базі, а саме:

- Закону України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України "Про освіту";
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність №579 від 12.08.2015 р.;
- Статуту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, прийнятого конференцією трудового колективу 25 квітня 2016 р., затвердженого і зареєстрованого у Міністерстві освіти і науки України 23 листопада 2016 р.;

- відповідним рішенням Вченої ради ЧНУ;
- іншим нормативно-правовим актам в галузі вищої освіти.

Цілі стратегії інтернаціоналізації

З метою розвитку, розширення та зміцнення міжнародних зв'язків і авторитету ЧНУ у світовому співтоваристві, подальшого підвищення конкурентоспроможності університету на міжнародній арені у найближчі роки, ЧНУ розробив послідовну стратегію інтернаціоналізації в якості орієнтира для своєї діяльності.

Стратегічні цілі інтернаціоналізації ЧНУ:

- підвищення конкурентоспроможності ЧНУ та його структурних підрозділів на міжнародній арені;
- підвищення привабливості університету для іноземних студентів, науковців, науково-педагогічного та адміністративного персоналу партнерських вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ;
- розвиток міжнародної співпраці у сфері освіти та науки у відповідності із світовими стандартами;
- розробка сучасних навчальних та науково-дослідних програм, привабливих для іноземних студентів, науковців, науково-педагогічного та адміністративного персоналу;
- ефективна інтеграція науковців ЧНУ у міжнародне дослідницьке співтовариство з метою підвищення якості їх наукових досліджень та викладання;
- підвищення міжнародної мобільності у навчанні та наукових дослідженнях;
- розробка та імплементація різноманітних проектів за фінансового сприяння фондів Європейського Союзу, США, Канади та інших країн.

Стратегія інтернаціоналізації одночасно враховує різні можливості та академічну свободу структурних підрозділів; вона інституційно закріплюється на рівні ректорату університету, управлінських структур, інститутів, факультетів та інших структурних підрозділів. Під інтернаціоналізацію

розуміється не власна потреба структурних підрозділів університету, а вклад в репутацію і більшу значимість ЧНУ на національній та міжнародній арені шляхом міжнародно-орієнтованих заходів із підвищення якості в сфері навчальної та наукової діяльності.

При цьому ЧНУ концентрується на міжнародній діяльності, яка вже існує і добре функціонує, а також на її розвитку як всередині університету, так і за його межами.

Навчання без кордонів: сприяння інтернаціоналізації викладання та навчання

Міжнародний та міжкультурний досвід – найбільш важливі елементи сучасної вищої освіти.

Інтернаціоналізація викладання та навчання в ЧНУ стосується перш за все трьох головних цілей:

- прийом на навчання та інтеграція іноземних студентів;
- інтернаціоналізація курсів і навчальних програм;
- зміцнення студентських та викладацьких обмінів.

В даному контексті завданнями для досягнення зазначених цілей є наступне.

По-перше, ЧНУ сприятиме академічній мобільності (incoming/outgoing) задля підвищення міжнародної та міжкультурної компетенції студентів. Надані можливості у ЧНУ (угоди з університетами-партнерами, можливості підтримки, програми обміну) надзвичайно багатоманітні та мають високий попит серед студентів (про що свідчить велика кількість студентів, які були відправлені чи прийняті на навчання протягом навчального року). ЧНУ ставить за мету якісно покращити та структурно закріпити можливості академічної мобільності під час навчання на рівнях бакалавр, магістр та аспірант, а також встановити баланс між incoming та outgoing.

По-друге, ЧНУ ставить за мету подальшу інтернаціоналізацію навчальних програм на всіх рівнях (бакалаврат, магістратура, аспірантура). Поряд із сприянням обміну науковцями з метою викладання (програми Erasmus+ KA107,

Німецька академічна служба обмінів, Австрійська академічна служба обмінів, Фулбрайт, угоди про співпрацю між університетами тощо), важливим завданням є структурне закріплення у навчальних програмах міжнародних та міжкультурних елементів.

По-третє, ЧНУ ставить за мету подальше розширення кількості іншомовних (насамперед англомовних) та міжнародних навчальних програм (як наприклад програма подвійного диплома, тощо) – оскільки вони найбільше відображають структуроване набуття, розвиток та поширення міжнародної та міжкультурної компетенції. У той самий час, це – привабливі пропозиції для студентів-іноземців.

До інтернаціоналізації викладання та навчання належить також інтеграція іноземних та українських студентів. Створення умов, за яких збиратимуться студенти різних національностей та культур, суттєво підвищить можливості набуття компетенцій усіма студентами. Інтеграція відбувається також і поза навчальним процесом. ЧНУ сприяє відкритості та створює можливості активних зустрічей українських та іноземних студентів насамперед у позанавчальному середовищі.

Інститути, факультети і відділ міжнародних зв'язків продовжуватимуть оптимізувати свою діяльність із надання підтримки іноземним студентам та консультування студентів ЧНУ з питань навчання за кордоном за обміном та удосконалювати існуючі пропозиції. Комунікація, надання послуг та діяльність університету мають здійснюватися за участі іноземних студентів та науковців, а також із врахуванням культурної різноманітності.

Світова наука: розширення та оптимізація структур підтримки міжнародних наукових досліджень

Проведення науково-дослідних робіт не залежить від державних кордонів, етнічних, культурних чи релігійних передумов. ЧНУ визнає себе членом світової системи науково-дослідних установ у глобальній науковій спільноті. З метою досягнення поставленої мети, ЧНУ приділяє особливо важливу увагу:

- застосуванню міжнародних стандартів до всіх сфер наукових досліджень;

- побудові наукових контактів та партнерств із провідними інституціями з усього світу;
- запрошенню вчених, визнаних на світовому рівні;
- збільшенню частки іноземних вчених;
- створенню можливості для молодих дослідників набуття закордонного досвіду, а отже продовжити інтернаціоналізацію навчання під час навчання в аспірантурі та докторантурі та в період після захисту наукового ступеня.

Наукові дослідження в ЧНУ мають міцні міжнародні зв'язки. Науковці ЧНУ підтримують велику кількість контактів з університетами та науково-дослідними інститутами по всьому світу. Ініціатива щодо налагодження контактів виходить більшою мірою від самих науковців та базується на спільних науково-дослідних інтересах.

Мета наукового співробітництва – проведення спільних науково-дослідних проектів та обмін дослідниками, учасниками цих проектів. Міжнародне наукове співробітництво полегшується наявністю сприятливих для проведення якісних наукових досліджень умов та космополітичною атмосферою в університеті.

Участь науковців ЧНУ у спільних міжнародних науково-дослідних програмах повинна стати більш суттєвою. Зокрема, слід використовувати в більшому обсязі можливості програм Європейського Союзу, а також міжнародних дослідницьких груп і окремих науково-дослідних спільнот. Особливе значення надається централізованій допомозі щодо створення та розбудови відповідних науково-дослідних мереж у майбутньому. Пропозиції підтримки, які надаються членам ЧНУ при вступі до таких програм охоплюють надання професійних консультацій та допомоги при оформленні заявок на отримання проектів, а також менеджменті проектів. Надання таких послуг постійно вдосконалюється.

Інтернаціоналізація адміністрації

Третій компонент діяльності університету поряд із науковими дослідженнями та навчанням представляє адміністрація. Вона затверджує основні завдання інтернаціоналізації ЧНУ та встановлює рамкові умови для

учасників міжнародної діяльності. Особливу роль відіграє відділ міжнародних зв'язків ЧНУ, ключовою роллю якого завжди була розробка та проведення заходів інтернаціоналізації. Діяльність відділу здійснюється за такими основними напрямками:

- координація академічної та наукової співпраці із закордонними навчальними закладами та науково-дослідницькими організаціями;
- встановлення та підтримка зв'язків з дипломатичними представництвами інших держав;
- допомога студентам та співробітникам університету в участі у міжнародних програмах;
- залучення до навчання іноземних студентів;
- оформлення запрошення на роботу викладачів, учених-дослідників із закладів інших країн;
- координація роботи інститутів, факультетів, кафедр та інших структурних підрозділів ЧНУ з підвищення ефективності міжнародних договірних відносин із закордонними партнерами;
- міжнародне співробітництво в культурній та спортивній сферах;
- надання сервісних послуг щодо прийому закордонних фахівців і студентів у ЧНУ, а також відрядження за кордон науково-дидактичних, адміністративних працівників і студентів університету в рамках договірних відносин із вузами-партнерами або в рамках, виділених міжнародними організаціями грантів;
- організація мовної практики студентів за кордоном;
- організація мобільності професорсько-викладацького складу та студентів;
- підготовка, обробка, збір даних про міжнародні програми, фонди, донорські організації;
- пошук зарубіжних університетів-партнерів;
- прийом закордонних делегацій та спеціалістів;
- підвищення іміджу університету за кордоном;
- розробка і впровадження інноваційних проектів;
- розробка та виконання міжнародних проектів;

- участь у міжнародних форумах, конференціях, семінарах;
- участь у міжнародних програмах та проектах із залученням грантів;
- участь університету в міжнародних університетських та студентських асоціаціях.

Адміністрація університету також є об'єктом, який докладает зусиль щодо інтернаціоналізації. Ці зусилля спрямовані у першу чергу на адаптацію адміністративних процедур до вимог іноземних цільових груп для відповідності статусу космополітичного університету.

Адміністрація університету є важливою і часто відправною точкою інтернаціоналізації ЧНУ. Адміністративні підрозділи (особливо – ВМЗ) допомагають та надають консультації студентам-іноземцям, підтримують міжнародну академічну мобільність співробітників та студентів ЧНУ.

Відкрита для сприйняття усіх культур та компетентна адміністрація є дуже важливою ланкою для безперервного процесу інтернаціоналізації ЧНУ. У майбутньому вона ще інтенсивніше братиме участь у становленні та впровадженні інтернаціоналізації ЧНУ.

Інтернаціоналізація в адміністрації означає також інтернаціоналізацію робочого процесу та формальних процедур. Персонал відділу міжнародних зв'язків, навчальної частини, науково-дослідної частини та інших структурних підрозділів університету, який здійснює міжнародну діяльність чи сприяє їй, повинен посилено здобувати іноземний досвід та набувати відповідних навичок в Україні та за кордоном.

Міжнародне співробітництво, контакти, ключові регіони

Для того, щоб надалі постійно підтримувати наукові дослідження та процес навчання в ЧНУ на конкурентоспроможному рівні у міжнародній спільноті, необхідним є інтенсивна інтеграція до світової мережі університетів та науково-дослідних інститутів. Це твердження має багато аспектів, починаючи від індивідуальних науково-дослідних або викладацьких кооперацій з дослідниками провідних світових інституцій та різноманітних форм

інституціоналізованої співпраці між інститутами або факультетами до довгострокових партнерств між університетами.

Мотивована знизу індивідуальна міжнародна співпраця активних науковців нашого університету у сфері наукових досліджень та навчання не повинна знати меж у географії чи у виборі тем та повинна отримувати підтримку у нашому сприятливому університетському середовищі.

При розбудові та підтримці партнерств між університетами та загальної активності на міжнародній арені, ЧНУ, проте, мусить розставити пріоритети у зв'язку з обмеженістю своїх ресурсів. Пріоритетні регіони – це регіони, у яких ЧНУ може взяти для себе компетенційні переваги або активно представити свої інтереси з метою досягнення своїх цілей для конкурентоспроможного представництва на міжнародній арені.

Завдяки своїй багатогранній закордонній активності, ЧНУ посилює свої світові мережеві контакти та, таким чином, підвищує свою міжнародну видимість та привабливість, а також бере на себе наукову та суспільну відповідальність у глобальному освітньому співтоваристві. Сьогодні пріоритетними регіонами є: насамперед країни ЄС (Польща, Німеччина, Румунія, Литва, Словаччина та іншими), країни близького зарубіжжя та Північна Америка (особливо США та Канада). Не менш корисним та багатообіцяючим є пошук партнерів та підписання договорів з вищими навчальними закладами Азії, Латинської Америки та Африки з метою залучення студентів на повний курс навчання. Зважаючи на останні тенденції розвитку освіти та світових економічних процесів на передній план виходять країни азійського континенту, і зокрема Китай.

ЧНУ має на меті у процесі реалізації своєї стратегії інтернаціоналізації бути в фарватері міжнародних освітніх процесів та посилювати свої позиції в сучасному міжнародному освітньому просторі.

Прийнято Вченою Радою ЧНУ 1 березня 2018 року (протокол №3)

